

Työelämän suomea — töihin Suomeen ICT-alalle

Tässä jatkuvan oppimisen kehittämishankkeessa pilotoitavan koulutuksen tavoitteena on ulkomaalais- ja maahanmuuttajataustaisten korkeakoulutettujen henkilöiden työllistymistä, kotoutumista ja Suomeen kiinnittymistä (kotiutumista) tukevan kieli- ja kulttuurikoulutusmallin kehittäminen Oulun yliopistossa. Hankkeessa pilotoidaan uudenlainen koulutuskokonaisuus, jolla tuetaan työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien osaamis- ja koulutustarpeita ja siirtymistä työelämään. Lukuvuonna 2020–2021 toteutettavaa koulutusta tarjotaan korkeasti koulutetuille ICT-alan maahanmuuttajille, joiden koulutusta vastaaviin työtehtäviin työllistymisen pääasialliset esteet liittyvät suomen kielen taitoon. Koulutuksessa painottuu suomen kielen oppimista tukeva ohjaus työelämässä ja ammatillisen kielitaidon kehittäminen. Koulutus on osallistujille maksuton. Hanke on Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama.

Hankkeessa kehitettävä kieli- ja kulttuurikoulutuksen malli tukee korkeakoulutettujen maahanmuuttaja- ja ulkomaalaistaustaisten henkilöiden edellytyksiä

1. kehittää asiantuntijatason ammatillista suomen kielen taitoa
2. luoda työelämäyhteyksiä
3. vahvistaa kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan.

Koulutuksen järjestämisellä vahvistetaan korkeakoulun ja työnantajien yhteistyötä muualla hankitun asiantuntijuuden ja osaamisen tunnistamisessa.

Koulutus tukee myös maahanmuuttaja- ja ulkomaalaistaustaisten henkilöiden tosiasiallista yhdenvertaisuutta

- tukemalla tietopohjaista toiminnan ja työhaun ohjausta; ulkomaalaistaustaisten asiantuntijoiden tunnistaminen, tavoittaminen ja seuranta
- tukemalla työllistymispolkuja
- tunnistamalla positiivisen erityiskohtelun tarpeita
- tarjoamalla kohdennettua erityistä tukea suomen kielen kehittämiseksi
- tukemalla koulutuspolkuja
- tukemalla hakeutumista työllistymistä tukevaan korkeakoulutukseen Suomessa
- tukemalla osallisuutta ja sen seurantaa
- tukemalla verkostoitumista ja kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan.

Kumppanit Oulun yliopiston sisällä:

Kasvatustieteiden tiedekunta
Humanistinen tiedekunta
Täydentävien opintojen keskus
Tieto- ja sähkötekniikan tiedekunta

Pilotoitava kielikoulutus: Työelämän suomea – töihin Suomeen

15 op laajuinen työelämälähtöinen alakohtainen kielikoulutus, ryhmäkoko enintään 20 opiskelijaa

10-11/2020	Hakuaika ja opiskelijavalinnat
11/2020 –3/2021	8 op Kielikoulutus 1–4 (4 x 2 op)
4–5/2021	7 op Työelämään tutustuminen (2 op + 5 op)

Koulutukseen osallistuminen edellyttää motivaatiota, A2.2–B1-tasoista suomen kielen taitoa ja itsenäisen työskentelyn taitoja. 15 op:n koulutuskokonaisuuden osat arvioidaan hyväksyty/hylätty. Hyväksyty suositus edellyttää aktiivista opetukseen osallistumista ja oppimistehtävien itsenäistä suorittamista koulutuksen aikana. Työelämään tutustuminen -jaksolle (7 op) osallistuminen edellyttää Kielikoulutus-jakson (8 op) hyväksytyä suorittamista.

Koulutuksen sisältö

Suomen kielen koulutus korkeakoulutetuille ICT-alan asiantuntijoille. Koulutus muodostuu 8 op:n laajuisesta Kielikoulutuksesta ja 7 op:n laajuisesta Työelämään tutustuminen -jaksosta. Koulutus alkaa marraskuussa 2020.

KIELIKOULUTUS 1 Suomalainen yhteiskunta ja työyhteisöt, 2 op

Tavoitteet: suomen kieli

- Suomen kielen viestintätaitojen vahvistaminen
- Itsenäisen opiskelun suunnittelutaitojen kehittäminen

Sisällöt

- Johdanto suomalaiseen yhteiskuntaan: yhteiskuntarakenne, oikeusvaltio, hyvinvointi ja tasa-arvo, valta, vaikuttaminen ja päätöksenteko.
- Työyhteisöt Suomessa: työnantajan ja työntekijän velvollisuudet, työyhteisön hyvinvointi.
- Suomen kielen perustason (A2–B1) kertausta ja oman taitotason arviointia.

Toteutus: Monimuoto-opinnot: luennot ja harjoitukset, verkko- ja itsenäinen työskentely.

KIELIKOULUTUS 2 Suomen kielen viestintäkulttuuri ja viestintätapoja, 2 op

Tavoitteet: suomen kieli

- Suomen kielen keskitason (B1- B2) kehittäminen kohdennetusti työelämän tueksi

Sisällöt

- Työpaikan yleiskieli
- Puhekielen tyypilliset piirteet
- Keskustelukulttuuri erilaisissa yhteyksissä
- Monimerkitykselliset ilmaukset
- Perehtyminen oman alan suomenkieliseen kommunikointikulttuuriin (viestintätavat ja -tilanteet työelämässä)

Toteutus: Monimuoto-opinnot: luennot ja harjoitukset, verkko- ja itsenäinen työskentely.

KIELIKOULUTUS 3 Suomen kielen ammatillinen viestintä ja oman alan asiantuntijuus, 2 op

Tavoitteet: suomen kieli

- Suomen kielen keskitason (B2) kehittäminen kohdennetusti oman asiantuntijuuden tueksi
- Ammatilliseen suulliseen ja kirjalliseen viestintään perehtyminen
- Oman alan akateemiseen viestintään perehtyminen

Sisällöt

- Suomenkielinen asiantuntijaviestintä korkeakoulussa ja työelämässä ICT-alalla
- Oman alan ja asiantuntijuuden viestintätilanteet, kirjallisuus, artikkelit ja suullisen viestinnän lähteet.

Toteutus: Monimuoto-opinnot: luennot ja harjoitukset, verkko- ja itsenäinen työskentely.

KIELIKOULUTUS 4 Suomen kielen viestintätyylit, 2 op

Tavoitteet: suomen kieli

- Suomen kielen viestintätaitojen kehittäminen erilaisissa ICT-alan ammatillisissa viestintätilanteissa

Sisällöt

- Työyhteisöjen yleiskieli, keskustelukulttuuri ja -tilanteet erilaisissa yhteyksissä
- Suomen kieli ja työyhteisötaitot
- Ammatillinen viestintä työelämässä

Toteutus: Monimuoto-opinnot: luennot ja harjoitukset, verkko- ja itsenäinen työskentely.

TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN Suomen kieli työpaikalla, 2 op

Tavoitteet: suomen kieli

- Työharjoitteluun orientoituminen
- Työharjoittelupaikkaan tutustuminen

Sisällöt

- Perehtyminen oman alan työyhteisön suomenkieliseen kommunikointikulttuuriin ja kieleen työpaikalla (yleiskieli, puhekieli, peruskäsitteistö, viestintätavat ja -tilanteet)

Toteutus: Itsenäinen projektityö, lähtökohtana työpaikan viestintätapojen ja -tilanteiden havainnointi.

TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN Työharjoittelu, 5 op

Tavoitteet: suomen kieli

- Työelämään tutustuminen suomenkielisessä työyhteisössä
- Työelämäntuntemuksen ja -taitojen kehittäminen
- Ammatillisen viestinnän ja kielitaidon kehittäminen työelämässä

Sisällöt

Työelämäharjoittelun ohjaajan kanssa sovitut työn sisällöt ja tehtävät sekä opintokokonaisuuteen liittyvät oppimistehtävät/työharjoitteluraportti.

Toteutus: Työelämään tutustuminen, yhteensä 135 tuntia

- Sovitut työtehtävät 82 tuntia työpaikalla
- Ohjauskeskustelut 6 tuntia
- Palautekeskustelu 2 tuntia
- Harjoittelupäiväkirja 45 tuntia itsenäistä työtä

Hankkeeseen haetaan ICT-alan yhteistyötahoja, joilla on kiinnostus osallistua hankkeen tavoitteita tukevan pilottikoulutuksen toteutukseen ja alan koulutuksen kehittämiseen.

Yhteistyön sisällöt

- Työharjoittelumahdollisuuden tarjoaminen koulutuskokonaisuutta suorittavalle henkilölle.
- ICT-alan ammatillisia kielenkäyttö- ja kommunikointitapoja kartoittavan/analysoivan suunnittelutyön mahdollistaminen työpaikalla. Tähän kuuluu esim. suomen kielen erityisasiantuntijan vierailukäynnit ja mahdolliset haastattelut työpaikalla.
- Työharjoittelun toteutukseen liittyvät työnohjaus- ja palautekeskustelut.

Koulutuskokonaisuudesta vastaavat asiantuntijat Oulun yliopistossa

Hankevastaava	Marko Kielinen, yliopistonlehtori, erityiskasvatus, KTK
Asiantuntija	Harri Mantila, professori, koulutusdekaani, HUTK
Erytyisasiantuntija, suomi toisena kielenä	Sisko Brunni, yliopisto-opettaja, HUTK
Erytyisasiantuntija, työelämäyhteistyö	Mikko Halttunen, projektikoordinaattori, TST
Opettaja, suomi toisena kielenä	Anne Koskela, lehtori, kieli- ja viestintäkoulutus, TOPIK
Koulutussuunnittelija	Satu Soila, aikuiskoulutus, TOPIK
Suunnittelija	Johanna Stevenson, kieli- ja kulttuuritietoisuus, KTK

Linkit

Eurooppalainen viitekehys (EVK)

<https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>

Yleiset kielitutkinnot (YKI)

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kieli-ja-kaantajatutkinnot/yleiset-kielitutkinnot-yki>

Yleisten kielitutkintojen taitotasokuvaukset

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/169733_taitotasokuvaukset_cefr.pdf